

”Det blir liksom roligare”: Autentiskt material för motivation och delaktighet i grundskolans spanskundervisning

Berta Gonzalez Guarro¹, Klara Hansson¹,
Maria Håkansson Ramberg² och Fredrika Nyström²
¹Uppsala kommun, ²Uppsala universitet

Abstract

This pedagogical research-based development project (*forsknings- och utvecklingsprojekt*) was conducted within the context of Spanish as a modern language in Swedish lower secondary school. Given a struggle with students' lacking motivation, the present study investigated whether motivation could be increased when students more clearly see the connection between language studies and the out of-school language use, for example through the use of brochures, restaurant websites and social media. Over a six-month period, teaching was developed around authentic materials, and data on students' motivation was collected through student surveys and focus group interviews among 48 students in three Spanish groups.

The results showed that students' motivation was positively influenced by the project. Participants reported that the learning activities with authentic material were perceived as more motivating and led to enhanced learning than with ordinary textbooks alone. Furthermore, they saw a clearer connection between the teaching and the culture of Spanish-speaking countries, and perceived the teaching as more genuine and realistic. The students also appreciated being able to choose between different tasks and to be able to influence the content of the teaching. Another important result is the students' perception of not having worked as much with the course books as they actually had, but in combination with other materials. The use of authentic materials can thus contribute to increase students' motivation and perceptions of involvement in Spanish teaching and learning.

Keywords: motivation, authenticity, teaching and learning languages, Spanish, young learners

Inledning

Motivation är en avgörande faktor för framgångsrikt lärande, inte minst när det gäller att lära sig ett nytt språk eller att fortsätta med redan påbörjade språkstudier (Cardelús, 2015; Henry, 2012; Österberg, 2008). Likaså har studier visat att elevers motivation ökar när de genom lärandeaktiviteter i klassrummet kan se sig själva som framtida användare av ett språk (Rocher Hahlin, 2020). Att lära sig ytterligare språk utöver engelska är däremot inte en självklarhet för många elever och bristande motivation är idag en utmaning i undervisningen i moderna språk. I spanskämnet kan motivationen vara låg på grund av att eleverna sällan möter spanska utanför klassrummet och saknar koppling mellan språkstudierna och verkligheten utanför skolan. Samtidigt understryker språkpolitiska dokument (t.ex. EU-kommissionen, 2008; Skolverket, 2022b) vikten av kunskaper i flera språk. Såväl studier som rapporter framhäver att användning av autentiskt material baserat på elevernas intresse kan öka motivationen i moderna språk (Rocher Hahlin, 2020; Skolinspektionen, 2022). Trots en ökad medvetenhet om betydelsen av att skapa engagemang och använda relevanta lärandeaktiviteter i klassrummet finns få studier, särskilt från grundskolan, som undersökt hur autentiska resurser kan göra språkundervisningen mer verklighetsförankrad och motiverande för elever.

Detta projekt avser att bidra med kunskap om hur lärandeaktiviteter med autentiskt material kan påverka elevers motivation och hur elever upplever arbetet med sådana lärandeaktiviteter i spankundervisningen.

Bakgrund och tidigare forskning

Under senare år har det skett en ökning av forskning som undersöker elevers motivation att lära sig främmande språk i en svensk skolkontext (Cardelús, 2015; Finndahl, 2023; Henry, 2012; Rocher Hahlin, 2020; Sayehli m.fl., 2022). Föreliggande projekt ska förstås i ljuset av tidigare undersökningar som utforskar betydelsen av språkinlärares självbild (*L2 self*). Begreppet *L2 self* (Dörnyei, 2005; Dörnyei & Ushioda, 2021) definierar hur språkinlärare visualiserar ett framtida jag där de kommer att vara talare av ett nytt språk, där L2 betyder de/t nya språk som inlärare lär sig efter sitt modersmål, även kallat förstaspråk, L1 (Ortega, 2014). Dörnyei och Ushioda (2021) utvecklade en modell där den språkliga självbilden är uppdelad i tre dimensioner, kallad *the L2 motivational self system*. De två inre dimensionerna, *the ideal L2 self* och *the ought to L2 self* kan mycket förenklat beskrivas som de sätt på vilka inläraren identifierar sig med det nya språket och språkgemenskapen samt de drivkrafter som då kopplas till att lära sig det. I modellen blir språkkunskaperna å ena sidan något som inläraren vill ha eller önskar att andra har (*ideal*) eller å andra sidan något som inläraren anser att hen eller andra bör

ha (*ought to*). Ju tydligare självbilder, desto starkare motivation, enligt Dörnyei och Ushioda (2021). Den tredje, yttre, dimensionen *the learning experience* belyser att den språkliga självbilden inte bara är en produkt av individuella ansträngningar utan också formas av faktorer relaterade till inlärningskontexten, t ex klassrumsmiljö och undervisningsdesign.

Ett grundantagande är att eftersom språkliga självbilder är dynamiska och kan förändras, så kan de också stimuleras för att påverka självbilden i en positiv riktning, mot ett *ideal L2 self*. Flera studier har använt *L2 motivational self system* som teoretiskt ramverk för att förstå och undersöka elevers motivation inom moderna språk (Rocher Hahlin, 2020; Sayehli m.fl., 2022). I en interventionsstudie undersökte Rocher Hahlin (2020) vilken påverkan klassrumsaktiviteter hade på elevernas ideala självbild och motivation att lära sig franska. Resultatet visar att val och design av klassrumsaktiviteter kan påverka elevers språkliga självbild i en positiv riktning. Vidare betonas inom motivationsforskningen (Deci & Ryan, 2000) behovet av autonomi och vikten av att elever ges möjlighet att påverka sin inlärnin, t.ex. genom att välja arbetssätt eller uppgifter (jfr Finndahl, 2023).

Även om begreppet *autenticitet* kan kopplas till en upplevelse av engagemang och meningsfullhet som sker mellan elev och lärare i klassrummet (van Lier, 2014), relaterar det vanligtvis till olika slags material eller uppgifter (Gilmore, 2019). Inom det kommunikativa paradigmet betraktas användning av autentiskt material som en grundprincip för att främja elevers förmåga att använda språket i verklighetsnära situationer (Little m.fl., 1989), men det saknas en enhetlig definition av begreppet. Forskare har använt sig av olika definitioner beroende på om fokus ligger på källa, syfte, form, mottagare eller kontext. Det kan handla om material som är skapat av modersmålstalare (Porter & Roberts, 1981), ett material som är obearbetat och skapat utan ett pedagogiskt syfte (Hellström, 1990) eller ett stycke verkligt språk som är producerat av en verklig författare för en verklig publik med ett verkligt budskap (Morrow, 1977). Lärare kan, avhängigt syfte, välja ut lämpligt autentiskt material för undervisningen för att utveckla elevers olika kommunikativa förmågor (Gilmore, 2007). Berardo (2006, s. 63) presenterar särskilda kriterier för val av autentiskt material för språkundervisning, nämligen innehållets relevans för elevernas intressen och behov, materialets praktiska tillämpning i undervisningen samt materialets språkliga svårighetsgrad i relation till elevernas språkliga nivå. I föreliggande studie definieras autentiskt material som *material producerat i en målspråkskontext utan pedagogiskt syfte* och vi utgår från Berardos kriterier (Berardo, 2006) för att bedöma materialets relevans, användbarhet och lämplighet för elevernas språkliga nivå.

Senare års forskning har visat att användning av autentiskt material i undervisningen kan ha positiva effekter på elevers språkinlärnin. Studier har också visat att autentiskt material kan öka elevers motivation genom att undervisningen upplevs som mer relevant, intressant och verklighetsnära

(Rocher Hahlin, 2020), främjar kulturell förståelse (Kim, 2015) samt exponerar eleverna för en mer varierad och komplex språklig input, vilket i sin tur kan bidra till att de utvecklar sitt språk (Namaziandost m.fl., 2022). Däremot finns en risk att autentiskt material kan ha en alltför hög språklig svårighetsgrad och därmed vara mer komplext och utmanande för elever än traditionellt kursmaterial (Peacock, 1997). Det är därför av vikt att använda material som är anpassat till elevernas nivå och intressen (jfr Dörnyei, 1994) för att ge eleverna förutsättningar att använda och ta till sig materialet. Det råder emellertid olika uppfattningar om vilken nivå som är lämplig för att autentiskt material ska kunna användas i språkundervisning. Medan vissa forskare hävdar att det enbart bör användas för elever som har kommit långt i sin språkutveckling (Richards, 2006), anser andra att det bör introduceras redan på nybörjarnivå för att vänja eleverna, exempelvis vid egenskaper i autentiskt tal som dialekt (Field, 1998) eller förståelse av ord i litterära texter (Marx Åberg, 2014).

Även om flera studier alltså pekar mot att användning av autentiskt material kan ge positiva effekter, till exempel att elevers motivation ökar när de kan se sig själva som framtida användare av ett språk (Rocher Hahlin, 2020) och att yngre elever är mer aktiva och engagerade när de inte arbetar i läromedlet (Belet Boyaci & Güner, 2018; Masood & Farooq, 2013), varnas också för nackdelar, främst att autentiskt material kan påverka elevers motivation negativt om det är alltför svårt (Peacock, 1997). Få studier har emellertid undersökt kopplingen mellan lärandeaktiviteter med autentiskt material och elevers motivation i språk, eller visat på hur ett sådant arbete kan se ut i praktiken.

Syfte och frågeställningar

Syftet med projektet⁴⁰ är att undersöka om motivationen hos elever att vilja lära sig spanska ökar genom användning av autentiskt material i undervisningen. Mot bakgrund av detta har följande frågeställningar formulerats:

1. Hur påverkas elevers motivation och ideala språkliga självbild kopplad till spanska av lärandeaktiviteter med autentiskt material?
2. Hur beskriver eleverna arbetet med sådana lärandeaktiviteter?

⁴⁰ Projektet har tidigare beskrivits i en rapport publicerad på Uppsala kommuns hemsida (se Gonzalez Guarro & Hansson, 2023).

Metod och material

Projektet innehåller en intervention i form av lärandeaktiviteter baserade på autentiskt material som genomfördes på två grundskolor under ett drygt halvår. Den ena skolan var en centralt belägen i en större stad medan den andra låg i en mindre tätort. Detta urval möjliggjorde jämförelser av mellan de två skolorna. I nedanstående avsnitt redovisas metoder för datainsamling, urval och analys.

I projektet fick spanskelever i årskurs nio använda autentiskt material under lektionerna på ett strukturerat sätt i fyra olika aktiviteter. Dessa aktiviteter genomfördes med 48 elever ur tre spanskgrupper. Arbetet avgränsades till att gälla årskurs nio, eftersom det var intressant att se om dessa elever kunde öka eller behålla sin nivå av motivation, med tanke på hur många elever som inte fullföljer sina språkstudier eller väljer att läsa ett annat språk på gymnasiet (Cardelús, 2015; Skolinspektionen, 2010; 2022).

Fyra aktiviteter skapades med utgångspunkt i läromedlet i spanska. Valet av material till aktiviteterna utgick från styrdokumentens kommunikativa språksyn som beskriver att kommunikationens innehåll ska utgå från för eleverna välbekanta ämnesområden, vardagliga situationer samt sociala relationer i olika kontexter där språket används (Skolverket, 2022a). Materialet skulle dessutom finnas tillgängligt digitalt för att knyta an till det dagliga livet i målspråksländerna, t.ex. webbsidor för restauranger, sociala medier och annonser. Varje aktivitet tog mellan två och fyra lektioner att genomföra och hade följande teman: 1) Att gå på restaurang (se figur 1), 2) Loppmarknader och second hand-annonser, 3) Att följa en känd person på Instagram, 4) Lägerskolor i Spanien. Nedan ses exempel på material som hör till aktivitet 1, "Att gå på restaurang".

Figur 1: Aktivitet 1

Materialet till undersökningen härrör från tre olika källor: enkäter (före och efter interventionen), exit tickets⁴¹ och intervjuer. Före och efter interventionen undersöktes elevernas motivation med hjälp av en enkät (elva slutna frågor, likertskala 1–6), dels i relation till elevernas språkliga självbild kopplad till spanska, dels deras inställning till spanska i skolan och på fritiden.

Enkätfrågorna formulerades utifrån Rocher Hahlins avhandling (2020) och utformades främst för att försöka få svar på den första frågeställningen (se bilaga 1). Efter varje genomförd aktivitet besvarade alla elever exit tickets bestående av två slutna och två mer öppna frågor gällande aktiviteternas svårighetsgrad och användbarhet. Samtliga deltagande elever i projektet svarade på de båda enkäterna (före och efter interventionen) samt lämnades respons genom exit tickets. När samtliga aktiviteter var utförda, skapades två fokusgrupper med elever, fyra elever med olika kunskapsnivåer och inställning till ämnet från varje skola, för intervjuer (se bilaga 2). För att ge deltagarna större möjlighet att utveckla sina tankar och tala mer utförligt, genomfördes semistrukturerade intervjuer (jfr Denscombe, 2018), som sedan transkriberades.

⁴¹ Exit tickets är en formativ bedömningsmetod där elever genom att besvara korta frågor kan ge läraren information om elevernas tankar och förståelse för det som undervisats (William & Leahy, 2015).

Kvantitativa data från enkäterna analyserades genom statistiska beräkningar och jämförelser. I analysen betraktas svar mellan punkt 1 (inte alls) och punkt 3 (i ganska låg grad) som negativa svar och mellan punkt 4 (i ganska hög grad) och punkt 6 (i mycket hög grad) som positiva svar. Kvalitativa data från intervjuerna och de öppna svaren i exit tickets analyserades genom en induktiv innehållsanalys där elevernas svar sorterades i olika tematiska kategorier: autenticitet, användbarhet och relevans, språkkunskaper, arbetssätt och design samt intresseväckande ämnen. Kategorierna kodades även i negativa respektive positiva svar.

Projektet har genomförts i enlighet med Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (2017). Samtliga elever samt deras vårdnadshavare har skrivit under en samtyckesblankett och informerades om att deltagandet var frivilligt och när som helst kunde avbrytas. Inga personliga uppgifter samlades in och såväl inspelat material som digitala enkätsvar samt analoga exit tickets förvarades utan tillgång för obehöriga. För att kunna inkludera så många elever som möjligt i projektet fick alla elever i de tre grupperna som så önskade delta.

Resultat

Nedan redovisas undersökningens resultat från enkätdata (kvantitativa resultat) samt från data från intervjuer och exit tickets (kvalitativa resultat). För tydlighetens skull följer resultatdelen projektets frågeställningar.

Påverkan på elevernas motivation och språkliga självbild kopplat till spanska

Enkätsvaren rörande elevernas språkliga självbild presenteras här först i relation till den språkliga självbilden med sikte på framtiden och därefter i relation till spanska som skolämne. Nedan sammanfattas de centrala resultaten från enkätundersökningen och kompletteras med elevsvar från intervjuerna om elevernas självbild och motivation. Redovisningen av frågorna (se bilaga 1) kopplande till elevernas ideala språkliga självbild presenteras i tabell 1:

Enkät	Enkät före aktiviteterna		Enkät efter aktiviteterna	
	negativa svar	positiva svar	negativa svar	positiva svar
Fråga 1	37,2	62,8	36,9	63,1
Fråga 2	88,7	11,3	84,8	15,2
Fråga 3	22,8	77,2	10,9	89,1
Fråga 4	43,9	56,1	47,7	53,3
Fråga 5	47,7	52,3	43,4	56,6

Tab. 1: Enkätresultat i procent kopplade till elevernas språkliga självbild

Resultatet i tabellen visar på såväl positiva som negativa resultat. I analysen av elevernas självbild med sikte på framtiden är skillnaderna små mellan mättillfällena, men överlag kan en positiv tendens ändå skönjas där eleverna ser sig som framtida användare av spanska. Ett exempel är påståendet *Jag ser mig själv som en person som reser i spanstalande länder* där andelen elever som gav positiva svar ökade från 77,2 % till 89,1, % mellan första och andra mättillfället. Eleverna uppgav dessutom i intervjuerna också att de ser nytta av aktiviteter med autentiskt material och att det leder till att deras språkliga självbild som framtida språkanvändare förstärks. Vidare var flertalet elever positiva till huruvida de själva och andra kan se på dem som spanstalande personer i framtiden, och andelen ökade också mellan mättillfällena. Även om enkätsvaren tyder på att eleverna hade svårt att se sig själva som en person som arbetar eller studerar i ett spanstalande land i framtiden så ökade andelen positiva svar från 11,3 % till 15,2 %. Däremot visar resultatet på en minskning av andel positiva svar beträffande att eleverna lätt kan föreställa sig situationer utomlands eller i Sverige där de skulle kunna använda spanska

I tabell 2 nedan redovisas svaren på frågorna kopplade till spanska i skolan och på fritiden (se bilaga 1):

Enkät	Enkät före aktiviteterna		Enkät efter aktiviteterna	
	negativa svar	positiva svar	negativa svar	positiva svar
Fråga 6	68,2	31,8	65,3	34,7
Fråga 7	54,6	45,4	50	50
Fråga 8	38,6	61,4	39,1	60,9
Fråga 9	15,9	84,1	19,5	80,5
Fråga 10	43,2	56,8	41,3	58,7
Fråga 11	38,6	61,4	40	60

Tab. 2: Enkätresultat i procent kopplade till spanska i skolan och på fritiden.

I likhet med tidigare sammanställning visar resultatet i tabell 2 såväl positiva som negativa resultat. Vad gäller resultatet på frågorna som relaterar till spanska nu i skolan och på fritiden visade svaren i huvudsak i positiv riktning. Framför allt är en hög andel av svaren kring spanska i skolan redan vid det första mättillfället positiva, till exempel för *Jag tycker att det är värt att lägga ner studietid för att bli bättre på spanska, Jag är fortfarande nöjd med mitt språkval spanska*, samt *Jag känner mig motiverad att lära mig mer spanska*, trots att andelen positiva svar minskade något mellan de två mättillfällena. Ett mer negativt resultat rörde elevernas intresse för spanskspråkig film, musik och andra medier utanför klassrummet, där inställningen var negativ vid båda enkättillfällena, trots att en liten uppgång kunde skönjas vid det andra mättillfället, från 68,2 % till 65,3 %.

En ökad andel elever gav däremot positiva svar till påståendena om spanska som ett viktigt skolämne samt att de vill fortsätta sina spanskstudier på gymnasiet. Värt att notera var att fler elever valde det mest negativa respektive mest positiva alternativet beträffande framtida gymnasiestudier i spanska samt att resultatet tydligt skiljde sig mellan skolorna. Fler elever var positiva till att fortsätta sina spanskstudier i den större staden än i den mindre tätorten.

Eleverna uppgav dessutom i intervjuerna att de hade blivit mer motiverade genom projektet och såg en koppling mellan motivation och autenticitet. En elev uttryckte att motivation ökade på *ett bra sätt* eftersom hen fick *en vilja att ta upp språket igen som man kanske tappade när det bara var att lära sig grammatik* för att grammatik kändes *väldigt upprepande och tråkigt och då kan man tappa lusten*. En annan beskrev hur motiverande det var att *se hur mycket man faktiskt kunde* och för att *det blev roligare att faktiskt se det på ett riktigt läger* i stället för att jobba med boken. Vidare berättade eleverna att de tycker sig minnas och lär sig spanska bättre när det är roligt. Avslutningsvis uttryckte ingen elev att det var tråkigt att jobba med autentiskt material.

Elevers beskrivning av arbetet med lärandeaktiviteterna

Eleverna fick även ge sin syn på hur arbetet med lärandeaktiviteterna fungerade i klassrummet. Analysen av data från intervjuer och exit tickets redovisas nedan och är strukturerade i de teman som identifierats i analysen. Dessa teman är till viss del överlappande eller har flera inbördes kopplingar.

Autenticitet

Eleverna uppskattade att arbeta med autentiskt material eftersom de tyckte att de lärde sig mer om spanskspråkig kultur och såg en tydligare koppling mellan skolan och den spanstalande världen. Till exempel uppgav de att man fick lära sig om *en kändis i Spanien, om olika slags restauranger, när spanska människor äter och olika maträtter på spanska och restauranger, lite mer om klädesplagg och hur kläder ser ut i Spanien* eller *kolla på olika campingställen i Spanien*. De upplevde vidare att denna tydligare länk till kulturen gjorde spanskan mer stimulerande, vilket visas i följande intervjuцитat:

”Man liksom kopplar någonting till kulturen i Spanien som man kanske tycker är lite spännande [...] Det blir lite mer spännande samtidigt som man lär sig spanska”. (Elev 1, intervju)

Arbetet med de autentiska aktiviteterna väckte intresse för spanskspråkig kultur och upplevdes spännande. *Riktigt, äkta* och *sant* är några ord som återkommande användes och några elever uppgav att arbetet kändes verkligare än att jobba i boken eftersom de tvingades att sätta sig in i situationen som aktiviteten utgick ifrån.

Användbarhet och relevans

Många elever trodde att de skulle kunna få användning av innehållet, både nu och i framtiden. Flera elever trodde sig få användning av aktiviteten som handlade om att gå på restaurang och en elev uppgav att den sökta informationen var användbar. Andra elever nämnde att de nu hade läst och förstått spanska hemsidor samt lärt sig många nya användbara ord.

Några elever ville kunna kommunicera med spanstalande personer och ansåg att de skulle ha nytta av att kunna spanska t.ex. på semesterresor, även om eleverna inte alltid tycktes ha funderat så mycket över sig själva som framtida spanstalande. Vidare upplevde eleverna att innehållet i aktiviteterna underlättade lärandet eftersom de satte in ord och fraser i ett större och verkligt sammanhang, vilket gjorde att det kändes meningsfullt och användbart.

Språkkunskaper

Lärandeaktiviteterna under projektet bidrog till en positiv språkutveckling enligt eleverna, som själva upplevde att arbetssättet både förenklade och påskyndade inläringen av bl.a. lingvistiska strukturer, vokabulär och uttal. Några elever förklarade också att det var lättare för dem att lära sig genom att sätta begrepp i ett sammanhang i jämförelse med isolerade övningar i läroboken. Eleverna uppskattade också att fokus låg mer på kommunikation och mindre på grammatik eller språkriktighet under projektet och uppgav att de gillade att använda orden utan att tänka så mycket på om det som de säger var helt korrekt eller inte.

Eleverna kommenterade även materialets språkliga svårighetsgrad. Angående den språkliga svårighetsgraden som eleverna tillfrågades om i exit tickets efter varje aktivitet, uppgav eleverna i regel att de tyckte att den språkliga svårighetsgraden var lagom. Trots att en uppgift kunde kännas lite svår lyckades eleverna ändå förstå ganska mycket, vilket stärkte deras självkänsla. Emellertid uppgav några eleverna också att alltför svåra uppgifter kunde få motsatt effekt och leda till trötthet och uppgivenhet.

Arbetssätt och design

I projektet använde eleverna sina språkkunskaper genom att själva söka nödvändig information online och eleverna uppgav att de föredrog att arbeta utan lärobok. Boken upplevdes som upprepanande och tråkig och de tyckte sig göra övningarna i första hand för att bli färdiga och inte för att lära sig spanska.

Särskilt positivt upplevdes autentiskt material som variation och i kontrast till läromedlet, samt att aktiviteterna kunde bli mer intressestyrda. De uttryckte att *det var kul att få möjligheten att välja själv och att få skriva om något kul*, samt att det var bra att *man fick välja vad man ville ha med i sin presentation*.

Även designen på aktiviteterna kommenterades. Eleverna angav att de uppskattade valbarheten i uppgifterna. Den gjorde att de själva kunde välja svårighetsgrad på materialet, vilket var en grundtanke med aktiviteterna. Eleverna uppskattade också att de själva kunde anpassa muntliga och skriftliga framställningar efter sina egna färdigheter i spanska. En annan aspekt av valmöjligheter var att eleverna i viss mån kunde påverka aktiviteterna utifrån sina egna intressen, vilket de såg som något positivt

Främst två aspekter framkommer där eleverna ser nackdelar med arbetssättet och projektets design. Det gäller tekniska aspekter och tidsaspekter. Kritik angående tekniken gällde främst svårigheten att spara bilder, att komma åt en viss webbsida, att informationen hade försvunnit på Internet eller att Internet inte fungerade. Eleverna nämnde även att de skulle vilja ha längre tid på sig, både för förberedelser och genomförande av aktiviteten.

Intresseväckande ämnen

Eleverna talade ofta om projektet i termer av roligt eller tråkigt. De tyckte att det var roligare att arbeta med aktiviteterna än med boken. I intervjuerna förekom för det mesta adjektivet *roligt* åtföljt av orden *fritiden* och *intresse*.

“I alla fall jag personligen tyckte det här var alltså mycket roligare än spanskaböckerna. Jag tyckte det var en mycket roligare uppgift att liksom jobba med det här på det här sättet för att ja, men för mig när vi jobbar med kändisarna, det var det något jag hade intresse för. Det blir liksom roligare helt enkelt.” (Elev 2, intervju)

På frågan om vad som kunde gjorts annorlunda för att göra aktiviteterna ännu mer intressanta och stimulerande, gav eleverna också egna förslag på lektionsaktiviteter som skulle kunna öka motivationen och poängterade då vikten av att hitta ämnen som intresserar elever även utanför klassrummet. En elev kommenterade också att det kan vara bra att utgå från elevernas egna intressen för att nå fram även till dem som egentligen är mindre intresserade av att läsa spanska utan endast gör det för att de måste läsa ett språk.

Slutsatser

Sammantaget visar projektet på positiva effekter av autentiskt material på elevers motivation. Resultaten från enkäterna visar på en positiv tendens på elevernas motivation som sedan förstärks i intervjuerna. I likhet med Rocher Hahlins studie (2020) framkommer det tydligast i intervjuerna att aktiviteterna har stärkt elevernas bild av sig själva som framtida språkanvändare med en vilja att kommunicera med spanstalande personer. De språkliga självbilder

som eleverna i projektet uppvisar kan också kopplas till Dörnyeis modell kring *the ideal L2 self* (de egenskaper som du eller någon annan skulle vilja att du har). Även om eleverna inte alltid såg sig som framtida invånare i ett spansktalande land, så föreställde de sig ändå kunna använda spanska som ett verktyg när de reser, studerar eller arbetar i spanskspråkiga länder. Detta kan tolkas som att deras *ideal L2 selves* har påverkats positivt.

Projektet tydliggör också att den didaktiska designen i språkundervisningen spelar roll. Ett intresseväckande innehåll och möjligheten att välja framstod som viktiga faktorer för eleverna och är nära relaterat till motivation (jfr Deci & Ryan, 2000; Finndahl, 2023). Valbarheten kunde relateras till såväl intresse som hur eleverna genomförde och löste uppgiften. En viktig aspekt i detta sammanhang är att eleverna också uppskattade att kunna välja språklig svårighetsgrad i aktiviteterna. Resultatet bekräftar tidigare studier som poängterar vikten av att välja material på en lämplig nivå (Gilmore, 2007; Peacock, 1997). Vidare upplevde eleverna i studien att projektet med autentiskt material stärkte deras självförtroende genom att ge dem en utmaning som de klarade av. Deras upplevelse av ökat lärande samt en förskjutning av fokus från språkriktighet till kommunikation kan kopplas till studier där autentiskt material visat sig ha en mer varierad och komplex input, vilket stärker språkutvecklingen (jfr Namaziandost, m.fl., 2022).

Eleverna visade i både intervjuer och exit tickets, att de i projektet uppskattade den tydliga kopplingen till spanskspråkig kultur. De kunde se en tydligare koppling mellan skolan och verkligheten, vilket också inspirerade dem att lära sig spanska. Därmed ökade deras engagemang och intresse för ämnet eftersom det kändes mer autentiskt och relevant (jfr van Lier, 2014); mer “riktigt”, “sant” och “verkligt” med elevernas egna ord. Resultatet bekräftar tidigare studier (Peacock, 1997; Rocher Hahlin, 2020) där autentiskt material kan stimulera elevers intresse genom att de ser tydligare länkar mellan undervisningen och målspråkskulturen. Däremot visade enkätresultaten inte att eleverna blivit mer intresserade av exempelvis film eller musik på spanska utanför klassrummet, vilket kan förstås som att den starka preferensen för engelskspråkig kultur som fungerar som en hämsko för att lära sig ytterligare språk (jfr Henry, 2012).

Även om projektet har visat på flera fördelar, innebär arbete med autentiskt material också flera utmaningar. Projektet krävde noggranna förberedelser, exempelvis sökande efter lämpligt material som tar hänsyn till elevernas intresse och språkliga nivå. Den didaktiska designen blir tidskrävande för lärare och därför kan det vara bra att skapa aktiviteter av mer allmän karaktär som kan omarbetas till ett annat tillfälle eller en annan undervisningsgrupp. Eleverna påpekade också tidsaspekten och önskade mer undervisningstid till aktiviteterna med autentiskt material. Utöver detta fanns det tekniska utmaningar som understryker vikten av att exempelvis spara material som ska användas i undervisningen.

Projektet genomfördes under en förhållandevis kort tid vilket kan vara en delförklaring till att enkätresultaten generellt endast visade på små förändringar. Dessutom skulle eleverna vid genomförandet av den andra enkäten genomföra sitt första gymnasieval och det visade sig att flera elever inte skulle fortsätta läsa spanska, vilket kan ha påverkat deras svar. Här visade sig också en skillnad mellan skolorna där elever från skolan på den mindre tätorten inte i lika hög utsträckning såg sig själva som framtida talare av spanska, vilket kan förklaras av att elever från den skolan i högre grad valde yrkesförberedande program utan möjlighet att läsa moderna språk. Resultatet är i linje med tidigare undersökningar där det är vanligare att barn i en större stad eller storstadsnära kommuner väljer en utbildningsväg med ett modernt språk (Granfeldt m.fl., 2021; Krih, 2019; Skolinspektionen, 2022).

Avslutningsvis ansåg eleverna i likhet med andra studier som fokuserat på yngre inlärare (Belet Boyaci & Güner, 2018; Masood & Farooq, 2013) att arbete i läroboken var tråkigt. Eleverna föredrog att arbeta utanför boken och upplevde att de inte arbetade med läroboken, trots att de *också* gjorde just det, vilket är en viktig slutsats. Lärare måste alltså inte välja mellan autentiskt material och lärobok, utan det kan vara motivationshöjande att kombinera båda delarna. Att eleverna sedan fick använda sin skolspanska i ett autentiskt sammanhang, gav dem möjlighet att förstå värdet av kunskaperna i ett verkligt sammanhang.

Litteratur

- Berardo, S. A. (2006). The use of authentic materials in the teaching of reading. *The reading matrix*, 6(2), 60–69.
- Belet Boyaci, S. D., & Güner, M. (2018). The Impact of Authentic Material Use on Development of the Reading Comprehension, Writing Skills and Motivation in Language Course. *International Journal of Instruction*, 11(2), 351–368.
- Cardelús, E. (2015). *Motivation, attityder och moderna språk: en studie om elevers motivationsprocesser och attityder vid studier och lärande av moderna språk* [Doktorsavhandling, Stockholms universitet].
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological inquiry*, 11(4), 227–268.
- Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken*. Studentlitteratur.
- Dörnyei, Z. (1994). Motivation and motivating in the foreign language classroom. *The modern language journal*, 78(3), 273–284.
- Dörnyei, Z. (2005). *The Psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. L. Erlbaum.
- Dörnyei, Z., & Ushioda, E. (2021). *Teaching and researching motivation*. Routledge.
- EU-kommissionen (2008). *Flerspråkighet: en tillgång för Europa och ett gemensamt åtagande*. KOM(2008) 566. Europeiska gemenskapernas kommission. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=LEGISSUM:ef0003>
- Field, J. (1998). Skills and strategies: Towards a new methodology for listening. *ELT Journal*, 52(2), 110–118.

- Finndahl, I. (2023). *Young students' Language Choice in Swedish compulsory school—expectations, learning and assessment* [Doktorsavhandling, Göteborgs universitet].
- Gilmore, A. (2007). Authentic materials and authenticity in foreign language learning. *Language Teaching*, 40(2), 97–118.
- Gilmore, A. (2019). Materials and authenticity in language teaching. I S. Walsh & S. Mann (Red.), *The Routledge handbook of English language teacher education* (s. 299–318). Routledge.
- Gonzalez Guarro, B. G., & Hansson, K. (2023). *Jobba i boken eller inte? Autentiskt material som motivationsfaktor i språkundervisningen: möjligheter och begränsningar*. En projektrapport publicerad för Uppsala kommun.
- Granfeldt, J., Sayehli, S., & Ågren, M. (2021). Trends in the study of Modern languages in Swedish lower secondary school (2000–2018) and the impact of grade point average enhancement credits. *Education Inquiry*, 12(2), 127–146.
- Henry, A. (2012). *L3 Motivation*. Doktorsavhandling, Göteborgs universitet.
- Hellström, S. G. (1990). Autenticitet och verklighetsanknytning i språkundervisningen. I Skolöverstyrelsen. *Undervisning i främmande språk. Kommentarmaterial* (s. 137–144). Utbildningsförlaget.
- Kim, H. S. (2015). Using Authentic Videos to Improve EFL Students' Listening Comprehension. *International journal of contents*, 11(4), 15–24.
- Krigh, J. (2019). *Språkstudier som utbildningsstrategi hos grundskoleelever och deras familjer* [Doktorsavhandling, Uppsala universitet].
- Little, D., Devitt, S., & Singleton, D. M. (1989). *Learning foreign languages from authentic texts: Theory and practice*. Authentik.
- Marx Åberg, A. (2014). Positiva läsupplevelser på främmande språk i undervisningen – går det?. *Fokus på språk*, 32, 9–29.
- Masood, A., & Farooq, M. U. (2013). Exploiting authentic materials for developing writing skills at secondary level—an experimental study. *Journal for the study of English linguistics*, 1(1), 21–71.
- Morrow, K. (1977). Authentic texts and ESP. I S. Holden (Red.), *English for specific purposes* (s. 13–17). Modern English Publications.
- Namaziandost, E., Razmi, M. H., Ahmad Tilwani, S., & Pourhosein Gilakjani, A. (2022). The impact of authentic materials on reading comprehension, motivation, and anxiety among Iranian male EFL learners. *Reading & Writing Quarterly*, 38(1), 1–18.
- Peacock, M. (1997). The effect of authentic materials on the motivation of EFL learners. *ELT Journal*, 51(2), 144–156.
- Porter, D., & Roberts, J. (1981). Authentic listening activities1. *ELT journal*, 36(1), 37–47.
- Ortega, L. (2014). *Understanding second language acquisition*. Routledge.
- Richards, J. C. (2006). Materials development and research—making the connection. *Relc Journal*, 37(1), 5–26.
- Rocher Hahlin, C. (2020). *La motivation et le concept de soi: Regards croisés de l'élève et de l'enseignant de français langue étrangère en Suède* [Doktorsavhandling, Lunds universitet].
- Sayehli, S., Österberg, R., & Granfeldt, J. (2022). Emotion and motivation in younger learners' second foreign language acquisition. 2022). I V. De Wilde & C. Goriot (Red.), *Second language learning before adulthood: Individual differences in children and adolescents* (s. 203–224). De Gruyter.

- Skolinspektionen. (2010). *Moderna språk, Sammanfattning av rapport 2010:6*.
<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/tkg/2010/moderna-sprak/sammanfattning-moderna-sprak.pdf>
- Skolinspektionen. (2022). *Skolans arbete för kvalitet i undervisningen i moderna språk – Undervisning för kommunikativ förmåga* (Diarienummer 40-2020-516). <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/tkg/2022/moderna-sprak/skolans-arbete-for-kvalitet-i-undervisningen-i-moderna-sprak.pdf>
- Skolverket (2022a). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022*. Skolverket.
- Skolverket (2022b). *Kommentarmaterial till kursplanen i moderna språk – Grundskolan*. Skolverket. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=9791>
- van Lier, L. (2014). *Interaction in the language curriculum: Awareness, autonomy and authenticity*. Routledge.
- Vetenskapsrådet (2017). *God sed i forskningen*. Ny upplaga. Vetenskapsrådet.
- Wiliam, D., & Leahy, S. (2015). *Handbok i formativ bedömning: strategier och praktiska tekniker*. Natur & Kultur.
- Österberg, R. (2008). *Motivación, aptitud y desarrollo estructural. Un estudio sobre la actuación lingüística en aprendientes suecos de español L2* [Doktorsavhandling, Stockholms universitet].

Bilaga 1. Aktiviteter

Enkätfrågor som ställdes före och efter aktiviteterna

Svaren uppgavs på en skala från ”Inte alls” till ”I mycket hög grad”

1. Jag kan se mig själv som en person som kan prata och förstå spanska i framtiden
2. Jag kan se mig själv som en person som jobbar/studerar i ett
3. spanstalande land en tid i framtiden.
4. Jag ser mig själv som en person som reser i spanstalande länder
5. Jag kan lätt föreställa mig situationer, utomlands eller i Sverige, där jag skulle kunna använda spanska.
6. Jag gillar idén att människor omkring mig ser mig som en person som kommer att kunna spanska i framtiden.
7. Jag skulle vilja titta oftare på filmer, lyssna på musik, surfa på nätet osv på spanska utanför klassrummet,
8. Jag tycker att spanska är ett viktigt ämne i skolan.
9. Jag tycker att det är värt att lägga ner studietid för att bli bättre på spanska
10. Jag är fortfarande nöjd med mitt språkval (spanska).
11. Jag vill fortsätta med spanska på gymnasiet.
12. Jag känner mig motiverad att lära mig mer spanska

Bilaga 2

Lappar med frågor som eleverna fick under gruppintervjuerna

1. Vad tyckte ni om detta arbetssätt? Förklara!	2. Var det någon av aktiviteterna som ni tyckte mer om? Vilken och varför i så fall?	3. Känner ni att arbetet med dessa aktiviteter gjorde ämnet spanska mer "verkligt" för er eller inte? Förklara.
4. Vilka skillnader upplever du om du jämför med när vi arbetar mer i spanskböckerna?	5. Hur var det att arbeta med riktiga hemsidor och sociala medier? (innehåll)	6. Hur var svårighetsgraden på språket?
7. Att använda autentiskt material som vi gjort, hur påverkar det er motivation att lära er spanska?	8. Hur har det här arbetssättet påverkat ert intresse att upptäcka mer om den spansktalande kulturen (turism, musik, idrott, mat, mode...)?	9. Hur har aktiviteterna påverkat er när ni tänker på spanska och er framtid? Kan era spanskkunskaper öppna dörrar för er när det gäller studier eller jobb? Berätta hur ni tänker.
10. Hur mycket spanska tror ni att ni kommer att använda i framtiden? Om ni kommer att använda spanska, hur ofta och i vilka sammanhang?	11. Vad skulle vi ha gjort annorlunda för att aktiviteterna skulle ha varit ännu mer intressanta och stimulerande?	12. Vad tror ni är viktigast att tänka på när man vill ge eleverna lust att vilja lära sig mer spanska och lägga mer tid på det?

